

Vzdělávací objekty, úložiště vzdělávacích objektů, a jejich využití v online kurzech

Zdena Lustigová
Laboratoř distančního vzdělávání
MFF UK Praha

Tradiční způsob přípravy e-learning materiálu

Vezmi:

Skripta/učebnice/jiné tištěné podklady

Převeď do:

elektronické podoby = *elektronická učebnice* (e-learning materiál)

obrázky - video/flash, některé části (citáty) – audio = *kvalitní multimediální e-learning materiál*

+ autotesty = *kvalitní multimediální interaktivní e-learning materiál*

Nemožná či obtížná separace jednoho objektu (často i úmyslně) a jeho znovupoužití

Tradiční způsob tvorby online kurzu

Skripta/učebnice/jiné tištěné podklady

segmentace + testy/autotesty - elektronická podoba = „*text and test*“ online kurz

Přidej: diskuze, chaty a jiné synchronní i asynchronní komunikační prostředky (interakce student student) = *konstruktivistický online kurz*

Přidej: úkoly, cvičení, (interakce student student + student učitel/tutor/lektor) *kvalitní (konstruktivistický) online kurz*

Nemožná či obtížná separace vytvořených objektů

Vzdělávací objekt (learning object)

- ◆ Learning object is “any entity, digital or non-digital, which can be used, *re-used or referenced* during technology supported learning”
  - (Wiley, 2000, Learning Technology Standards Committee)
- ◆ Metafora – Lego
- ◆ Learning object v širším slova smyslu:
  - Reusable
  - *Accessible*,
  - Interoperable
  - *Durable*
- ◆ Learning Objects Repositories

Vzdělávací portál TELMAE od roku 2001

<http://www.telmae.eu>, <http://www.telmae.cz>

<http://telmae.karlov.mff.cuni.cz>

◆ Součásti:

- **LOR Eduport** (od roku 2001)
  - ◆ Vlastní úložiště LOs
  - ◆ Jednotná přístupová brána k LOs
  - ◆ Publikační a komunikační prostředí pro studující, lektory i garanty SIP, státní informační politiky ve vzdělávání
- Brána k online kurzům
- Online časopis Telmae
- Infoport

Stav LOR Telmae Eduport

k 7.5.2006

◆ Elementární vzdělávací objekty

- ◆ Počítačem podporované experimenty (76)
- ◆ Jednoduché („kuchyňské“) experimenty (256)
- ◆ Java applety - česky (84)
- ◆ Modely (15)
- ◆ Video, audio, animace (18)

◆ Multimediální objekty (granularita)

- ◆ Multimediální vzdělávací objekty (17)
- ◆ Přednášky (videozáznam) (7)

◆ Přípravy na výuku

- ◆ 356 – recenzované
- ◆ 157 – v recenzním řízení
- ◆ 18 - archiv

◆ E-learning units (6)

Struktura dokumentů na Telmae

- ◆ Vše je dokument (od 2001 – metadata)
- ◆ Dokument (objekt)
  - Metadatová obálka
  - Vlastní obsah (soubor/soubory)
- ◆ Metadatová obálka
  - Metadata syntaktická – většinou generovaná strojem (např. datum a přesný čas vložení, velikost souboru, cesta k souboru, apod.)
  - Metadata strukturální (kategorizace – typ objektu, předmět)
  - Metadata sémantická – autor - název
  - Ontologie (ne vždy) – např. vzdělávací cíle,

Telmae - dokument typu „experiment“ (LOR Eduport)

Kuchyňské experimenty

Podle názvu

Podle předmětu

Podle klíč. slov

Administrace

cíl pokusu

Co budu potřebovat k provedení pokusu?

Efekt paraořechů

Cíl: Ukázat zajímavý fyzikální problém, úzce spjatý s každodenním životem.

Předmět: Fyzika

časová náročnost a pro koho je pokus vhodný

Pomůcky:

velká zavařovací sklenice, igelitová taška, fazole, čočičky, hrách, pohanka, mák

Oblast: Mechanika

Klíčová slova: hmotnost

Vložil: Drozd Zdeněk

Podle:

Náročnost na přípravu:

nenáročný (do 5 minut)

Čas na realizaci:

do 5 minut

Úroveň obtížnosti:

střední škola

Převzato od:

předmět a oblast, kde lze pokus použít

K čemu lze pokusem dospět?

Popis: Pokus, který si vyzkoušíte, ukazuje jev, na který se přišlo při přepravě konzerv, v nichž byly směsi ořechů. Ty byly po otevření vždy rozvrstveny tak, že u dna byly ořechy nejmenší a největší byly nahoře. Protože vrchní ořechu tvořily vždy paraořechy, byl tento jev nazván efektem paraořechů (Brazil nut problem). Jev zamotal hlavu i teoretickým fyzikům. Ti si s ním nakonec poradili. My se ale nebudeme pít po přesném vysvětlení (na něco asi přijdou i žáci – drobné oříšky se sesypou dolů mezerami mezi velkými ořechy).

Datový soubor:

Telmae - objekt typu „lessonplan“ (LOR Eduport)

Přípravy výuky

Práce studujících - Experimentálne určenie rýchlosti šírenia zvuku vo vzduchu

Cíl: Experimentálne určiť rýchlosť šírenia zvuku vo vzduchu

Předmět: Fyzika

Náročnost na přípravu: 15-30 minut
(z pohledu učitele)

Oblast: Akustika

Náročnost na provedení: středně náročný
(z pohledu učitele)

Klíčová slova: rychlost zvuku

Cílová skupina: střední škola

Vložil: Karla Holá

E-mail: karlahola@hotmail.com

Materiál/pomůcky:

dílkové meradlo (pásmo), mikrofóny (podľa počtu skupín -2 - 4 ks), softvér - zvukový generátor harmonických tónov, počítač, reproduktory počítača, rozbočovač so vstupom na zvukovú kartu, spojovacie káble s výstupom na banániky, plochá 4,5 V batéria, 100 Ω rezistor, dve kovové - vodivé platničky, ktoré sa dajú pripojiť do elektrického obvodu, systém pre počítačom podporované meranie - napr. Coach 5 a panel CoachLab II alebo iný.

Stručný popis aktivit:

Cieľom hodiny je stanoviť rýchlosť šírenia sa zvuku vo vzduchu a to rôznymi spôsobmi. Trieda je rozdelená do 3 skupín. Každá skupina realizuje iné laboratórne

Podle předmětu

Podle názvu

Podle cílové skupiny

Podle náročnosti na přípravu

Podle autora

Podle editorů

Editoři

Nové přípravy

Editované a nepublikované

DB Log

Uživatelské menu

Archiv

Objekt typu „lessonplan“ - formulář (autor, indexer)

VZDĚLÁVACÍ PORTÁL TELMAE

Online
časopis

Online
vzdělávání

EduPort pro
učitele

Projekt
„Centrum“

ICT ve výuce
fyziky (SIPVZ)

Přípravy výuky

- Podle předmětu
- Podle názvu
- Podle cílové skupiny
- Podle náročnosti na přípravu
- Podle autora

Administrace

Nová "Příprava výuky"

Název:

Cíl:

Předmět:

Fyzika

Náročnost na přípravu:

(z pohledu učitele)

Náročnost na provedení:

(z pohledu učitele)

Oblast:

Akustika
Astronomie
Atomová a jaderná fyzika
Elektronika

Cílová skupina:

Klíčová slova:

Vložil:

E-mail:

Objekt typu „kurz“

Brána k online kurzům

Kurzy

Podle názvu
Podle typu
Podle data
Podle oboru
Podle certifikace

Kurz

Název kurzu:	Testy a testování nejen v on-line výuce	název
Datum zahájení:	15.05.2003	
Datum ukončení:	15.06.2003	
Instituce:	MFFUK	
Typ kurzu:	plně online	kombinovaný či online kurz
Obor:	ICT	obsahové zaměření kurzu
Certifikace:	Certifikát (obecný)	
Cena kurzu:	kurz může být otevřen při r	
Jazyk kurzu:	Czech	
Popis kurzu:	Obsahový garant: Zdena Lustigová Obsah: Kurz je zaměřen na specifika tvorby testových položek, plánování a zadávání testů a zpracování a interpretaci výsledků testů. Cíle: Zvládnout tvorbu testových položek s ohledem na specifika on-line výuky, návrh testu s potřebnou validitou a reliabilitou a efektivní zpracování a vyhodnocení výsledků.	Co se v kurzu naučím?
Požadavky na studenta		
Poznámky:	Požadavky na dovednosti studujícího: Základy práce s prohlížečem a základní matematické dovednosti na úrovni SŠ	

Administrace

Learning objects accessibility

- aneb jak se dostat k LOs?

◆ Telmae

- Fulltextové prohledávání
- „směrovač“ – kategorizace, pohledy
  - ◆ Většinou přes strukturální metadata předmět/oblast/typ školy/náročnosti na přípravu či provedení
  - ◆ Někdy i sémantická
- **Jednotná přístupová brána**
  - ◆ prohledává v metadatech (SCORM manifest)
  - ◆ Objekty ve všech instalacích knihoven Telmae, Dilleo,
  - ◆ Aktualizace 1x 24 hodin

Projekt SMVP - národní a mezinárodní spolupráce

2005 – konsensus Telmae Dilleo, (podmnožina SCORM)

Výsledek: **jednotná přístupová brána**

2006 – dohoda Global Consortium - Federated Search (Ariadne, Merlot, Edna, Tolledo) o dostupnosti a připojení

	9	classification(LOM)		0 or more	container	M	M	O
9.1.		purpose	definitoricky educational objective)	0 or 1	vocabulary (discipline, idea, prerequisite, educational objective,accessibility restrictions, educational level, skill level, security level, competency. Povinně pro nás: discipline	M	M	O
9.2.		taxonpath		0 or more	container	O	O	O
9.2.1.		source		0 or 1	langstring (1000 znaků) ISO/IEC 10646-1:2000, P:odkaz na normu (konspektus HDT) a číslo v desetinném třídění	O	O	O
9.2.2.		taxon		0 or more	container	O	O	O
9.2.2.1		id		0 or 1	string (100 znaků, číslo v taxonomii)	O	O	O
9.2.2.2		entry		0 or 1	langstring(500 znaků, slovo) P: physics	O	O	O
9.3.		description	cíl (text z položky cíl)	0 or 1	langstring (vztahuje se k purpose)	M	M	O

Edugate portálu Telmae

<http://telmae.karlov.mff.cuni.cz/edugate.nsf>

EDU BRÁNA PORTÁLU TELMAE

Vytvořeno ve spolupráci s rozvojovým projektem MŠMT ČR.
Spolupráce vysokých škol při tvorbě standardizovaných multimediálních pomůcek.

The screenshot shows the search interface of the Edugate portal. It includes a search input field, a search button labeled 'VYHLEDAT', and several search options. Red circles with lines pointing to specific elements contain the following annotations:

- Boolean AND**: Points to the 'přesná fráze' radio button.
- Boolean OR**: Points to the 'alespoň některé ze slov' radio button.
- exact phrase**: Points to the search input field.
- object type**: Points to the 'typ objektu:' dropdown menu, which is open and shows options: 'plán na výuku', 'kuchyňský experiment', 'počítačový experiment', and 'java applet'.
- fuzzy search**: Points to the 'rozišuj varianty slov.' section, where the 'ano' radio button is selected.
- LOR selection**: Points to the 'zdroj:' section, where both 'Telmae' and 'Dilleo' are checked.

Additional visible text on the page includes: 'Zadejte hledané slovo:', 'EDU BRÁNA' (vertical watermark), 'EDU' (logo), 'rozišuj varianty slov.', and 'zdroj: [checked] Telmae [checked] Dilleo'.

Další krok:

SCORM balíček (objekt+metadata)
stažitelný přímo z Edugate
začlenitelný do SCORM compatible LMS

Otázka:

Kdo si zkoušel začlenit SCORM objekt do kurzu?

Problém:

Co to je SCORM kompatibilita?

Vyhovuje nám ta současná při tvorbě kurzu?

Louis Michel:

„Příčinou **zoufalství** není, je-li něco nemožné, nýbrž to, když nejsme schopni dosáhnout toho, co možné je.“

Děkuji za pozornost

<http://www.telmae.eu>

Zdena.lustigova@mff.cuni.cz